

Parkinsoncafé

NOV 2024

ANKE BAKKER-VAN DER SALM

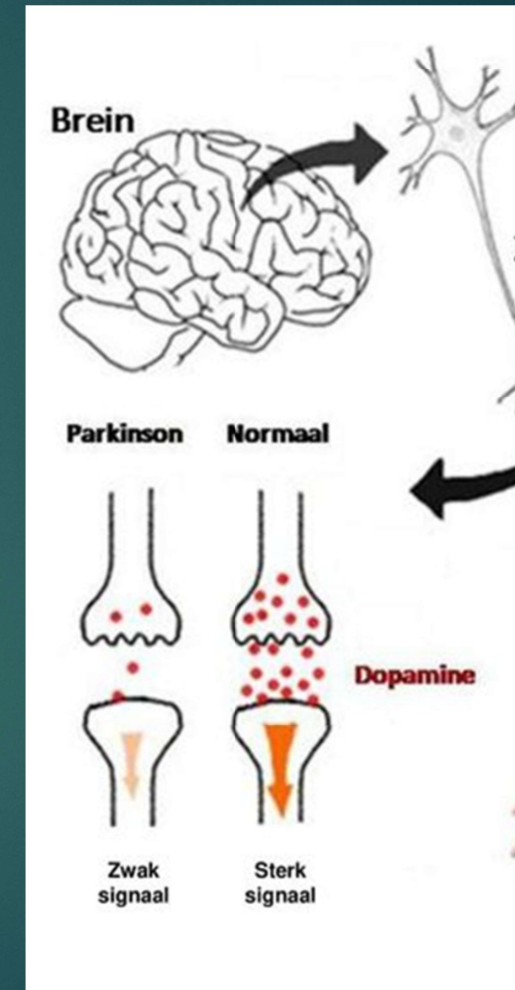
PARKINSONAPOTHEKER

Inhoud

- ▶ Ziekte van Parkinson
- ▶ Medicijnen bij Parkinsonklachten
- ▶ Leverbaarheid van medicijnen
- ▶ Supplementen
- ▶ Wat kan de apotheek voor u betekenen?

Ziekte van Parkinson

- ▶ Toenemen tekort aan dopamine
- ▶ Boodschapperstof die signalen doorgeeft in de hersenen
- ▶ Te weinig dopamine bemoeilijkt aansturing van de spieren
- ▶ Met de jaren nemen de klachten steeds toe

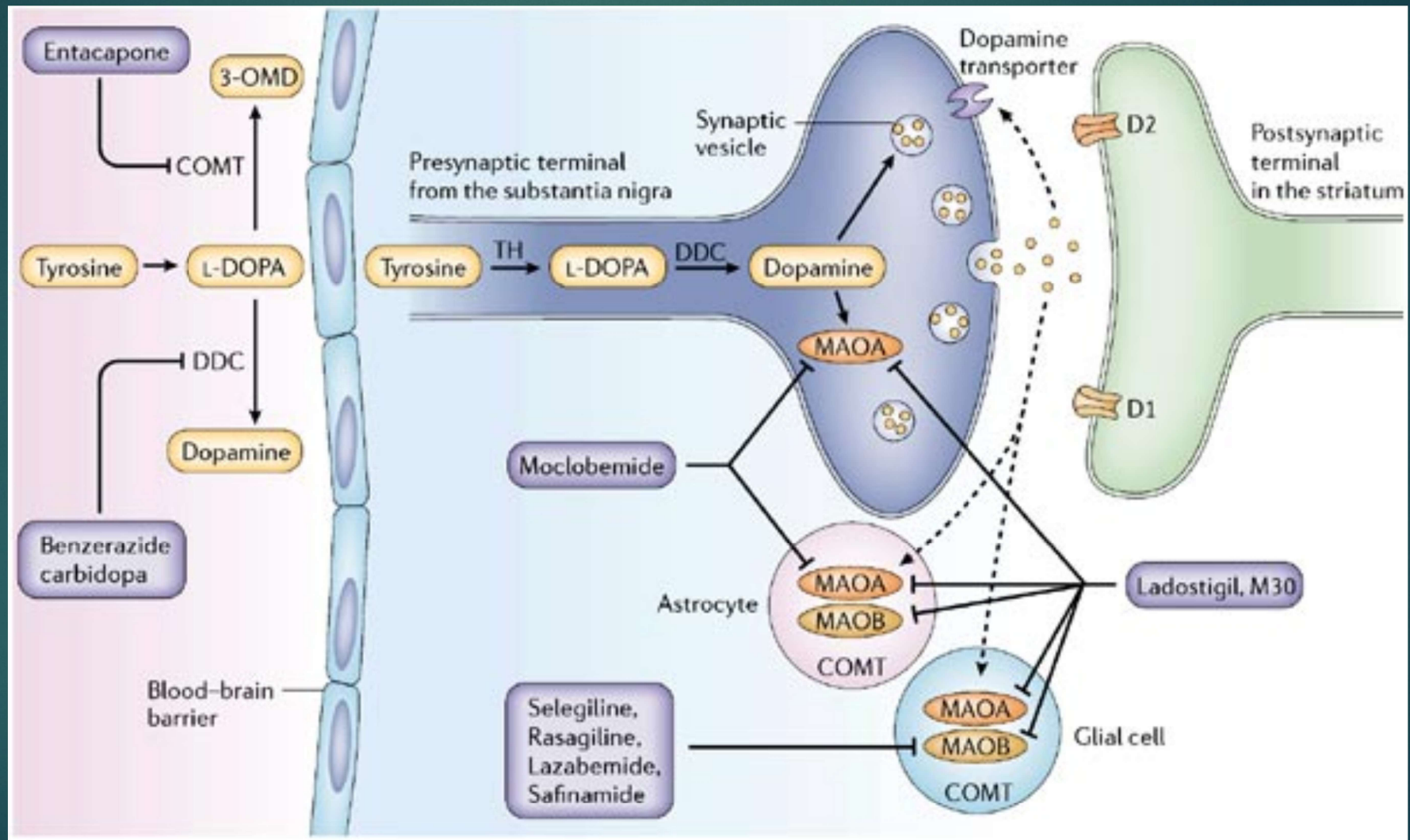

Medicijnen bij Parkinson

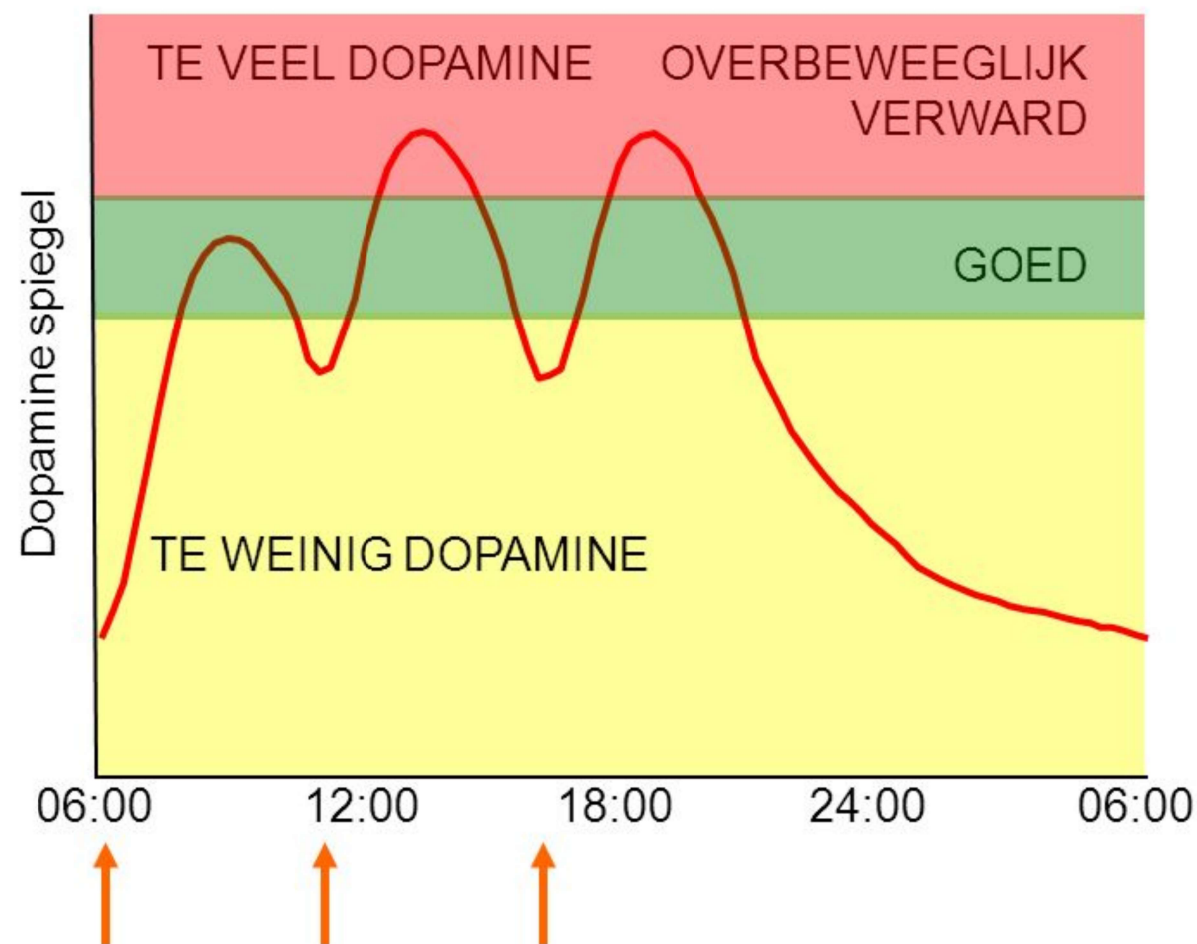
- ▶ Levodopa
- ▶ Dopamine agonisten
- ▶ COMT-remmers
- ▶ MAO-B remmers
- ▶ Amantadine
- ▶ Anticholinergica

Optimaal dopamine stimuleren

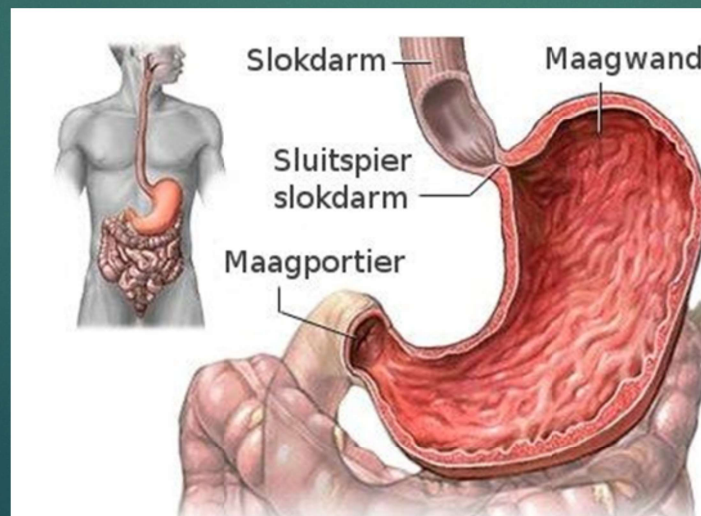

Later stadium van Parkinson: het 'goede' niveau wordt krapp(er)

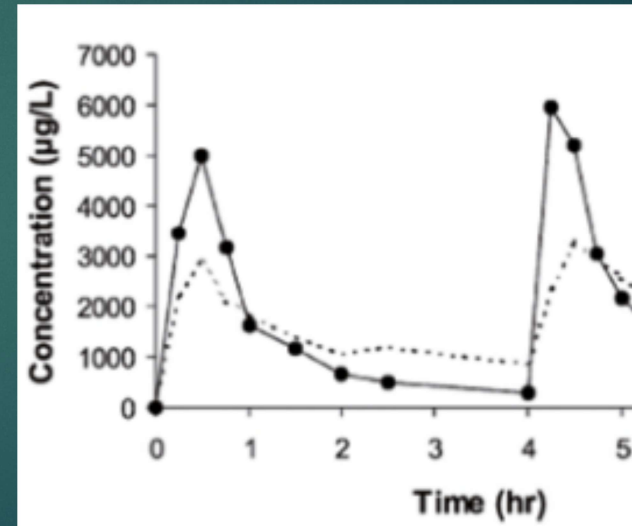
Opname medicijnen

- Beweeglijkheid van maag en darmen belangrijk
- Bij Parkinson maag vaak trager leeg → tablet later naar darmen
- Verstopping: Levodopa wordt minder goed opgenomen

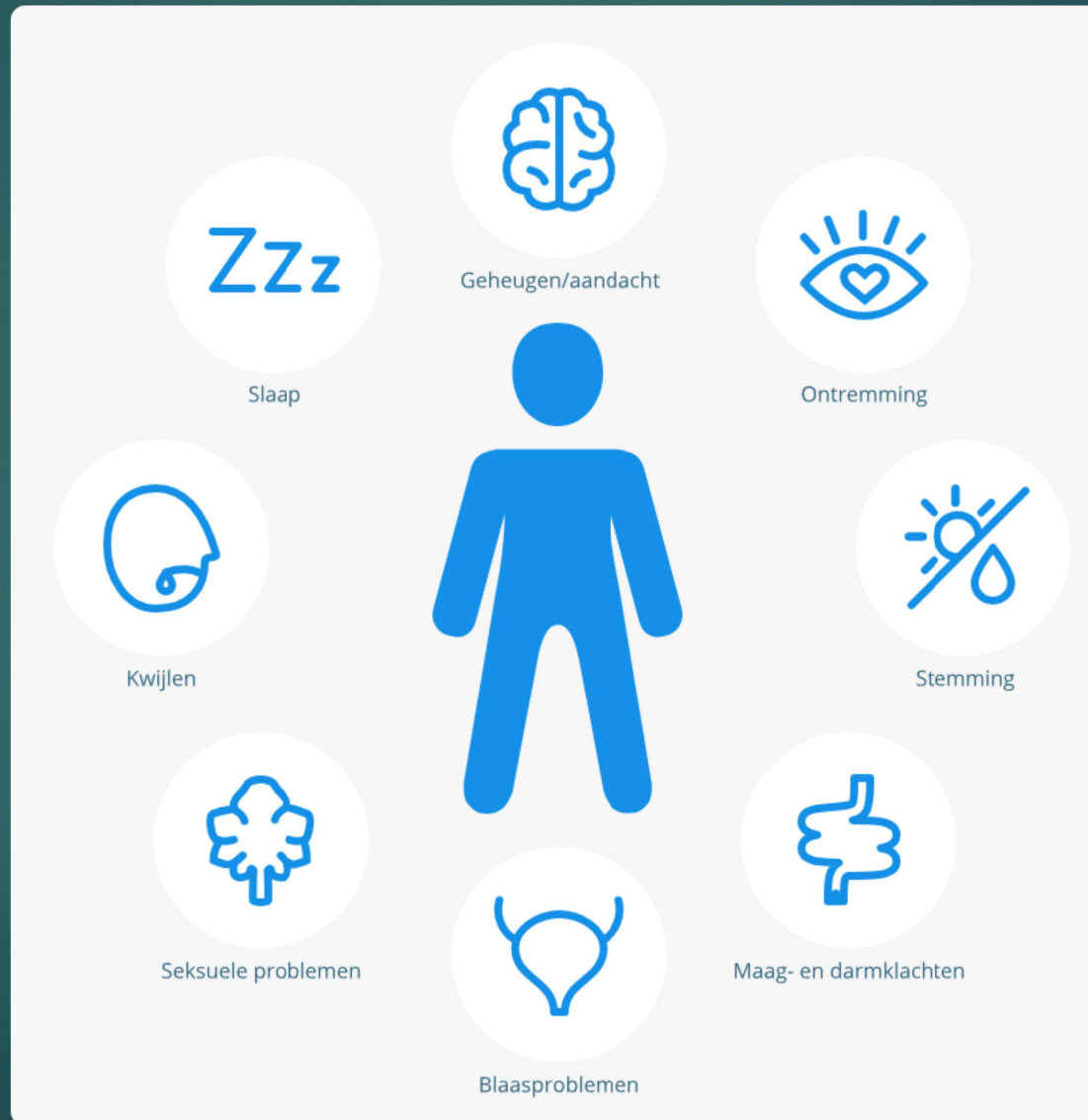

Innemen levodopa

- ▶ Levodopa half uur voor het eten innemen (of 2 uur erna)
- ▶ Indien levodopa 30 minuten NA het eten wordt ingenomen → Maximale effect van levodopa minder (stippellijn)
- ▶ Levodopa samen met eiwitten (yoghurt, kwark) → minder effect

Alleen bewegingsstoornis?

Herkent u klachten of bijwerkingen? (1)

→ ***Maak klachten bespreekbaar!***

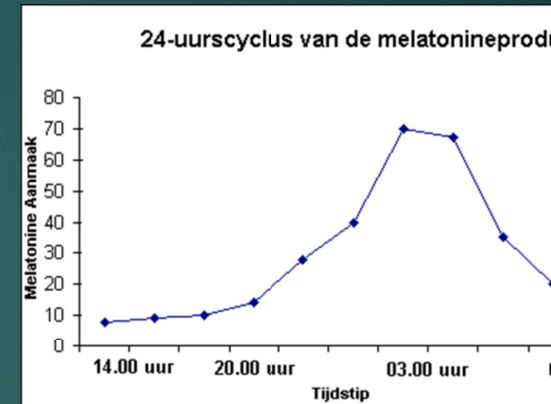
Bijvoorbeeld:

- ▶ Slikklachten → innemen met appelmoes of koud water (niet zomaar fijnmalen!)
- ▶ Tremor → propranolol
- ▶ Misselijkheid → domperidon
- ▶ Obstipatie → macrogolzakjes
- ▶ Speekselvloed → glycopyroniumdrank of tabletten
- ▶ Psychose → clozapine of quetiapine

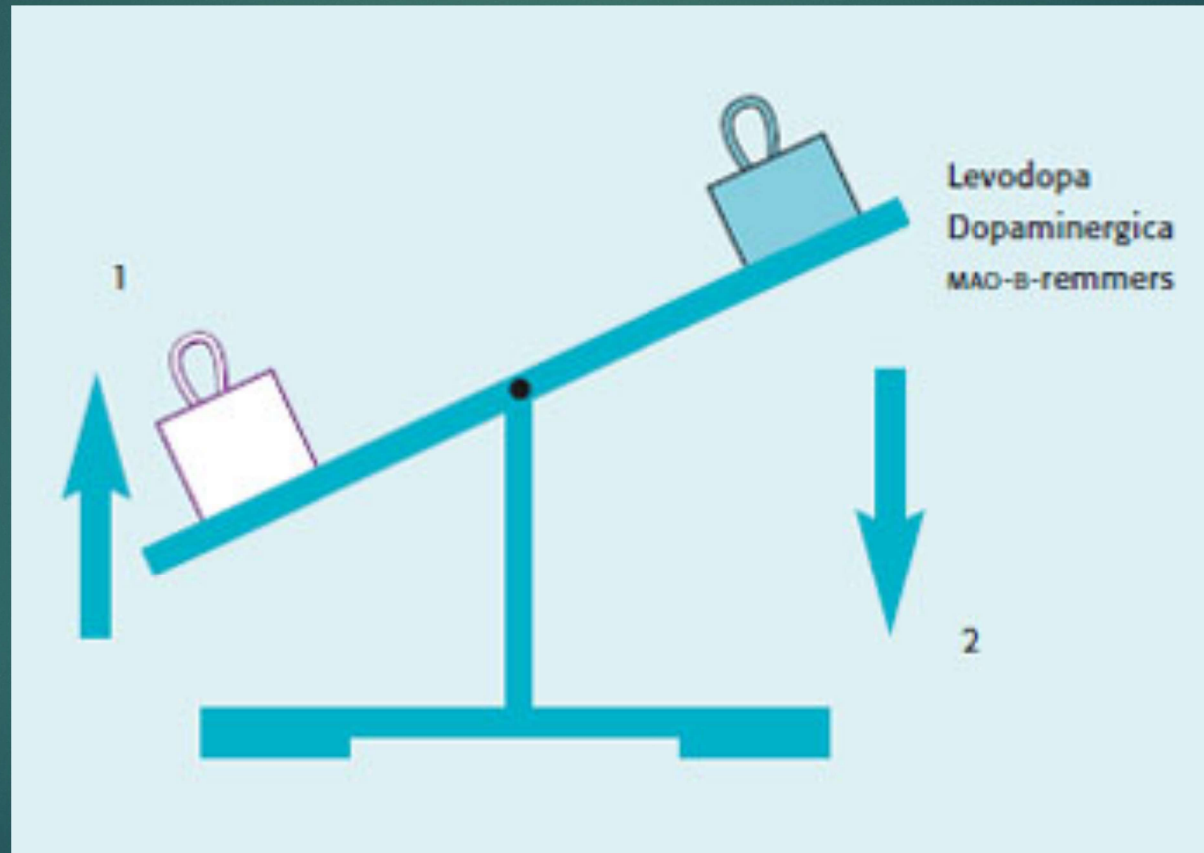
Herkent u klachten of bijwerkingen? (2)

► Problemen met slapen?

- Stijfheid? Neemt u levodopa voor de nacht?
- Melatonine: bij Parkinson bijna geen melatoninepiek
- REM-slaapstoornis? Heel beweeglijk dromen? Optie Clonazepam
- Heel lastig opstaan? Madopar disper al in gebruik?
- Vaak moeten plassen 's nachts?
- Liever geen benzodiazepinen: eerder vallen!

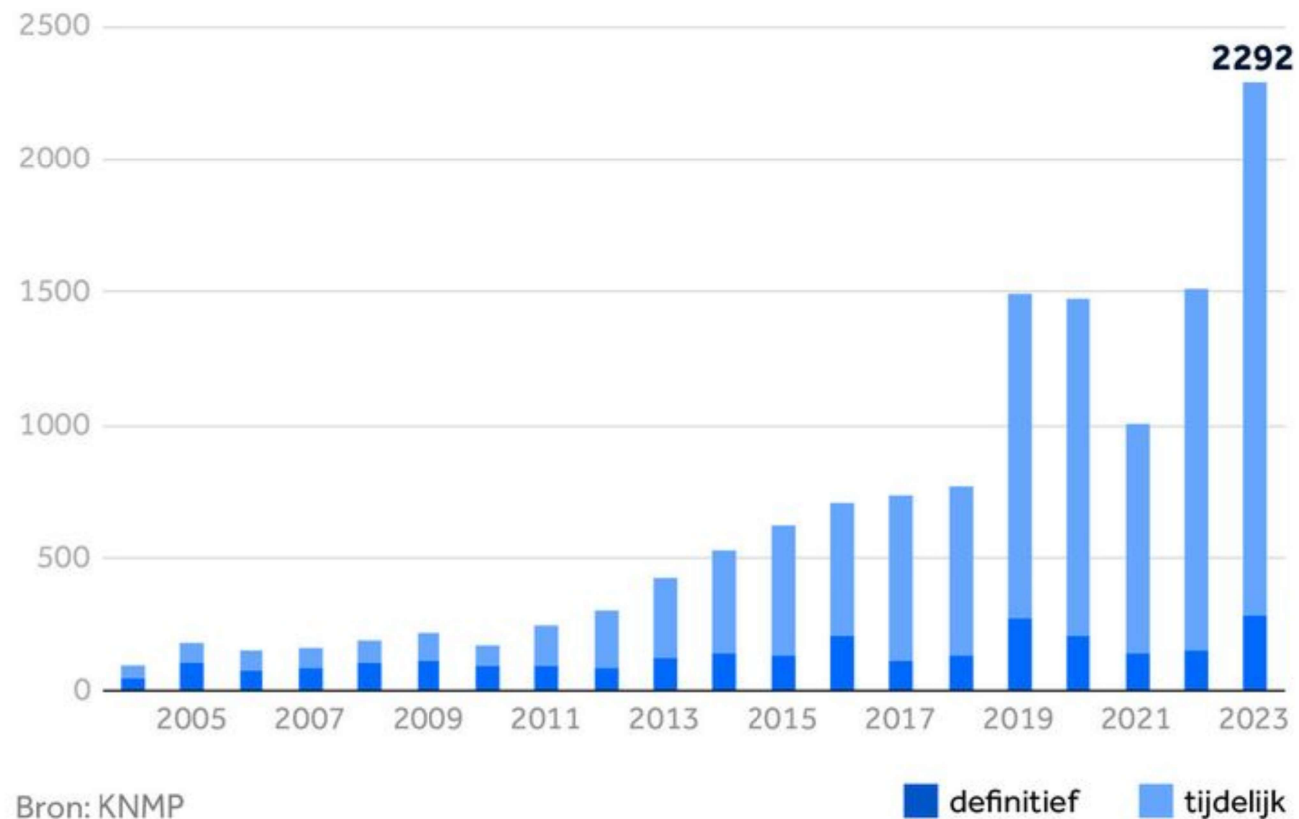

Balans werking - bijwerkingen

Leverbaarheid van medicijnen

Aantal nieuwe geneesmiddelentekorten

Wisselen van medicijnen?

- ▶ Medicijnen met levodopa in principe NIET wisselen.
- ▶ Alleen als het niet leverbaar is soms niet te voorkomen.
- ▶ Verschillende verzekeraars hanteren preferentiebeleid
- ▶ Apotheek systeem volgt preferentiebeleid
- ▶ Herhaalservice → medicijnen kunnen dan op tijd besteld worden

Vraag:

*Wie koopt supplementen of
vitamines bij een drogist of via
internet?*

Supplementen

- Baat het niet, dan schaadt het.... soms wel!
- Kunnen nadelige wisselwerking met geneesmiddelen geven
- Beperkte aangetoonde meerwaarde

Advies:

- ✓ Laat het altijd de apotheker weten
- ✓ Overleg met Parkinson-diëtiste voor advies op maat

Vitamine B12

- ▶ Bij omzetting levodopa naar dopamine wordt extra vitamine B12 verbruikt
- ▶ Een vitamine B12 tekort geeft verschijnselen die op Parkinson lijken
- ▶ B12 zit in melk, melkproducten, vlees, vleeswaren, vis en eieren.

Vitamine B12 *minder* goed opgenomen bij langdurig gebruik:

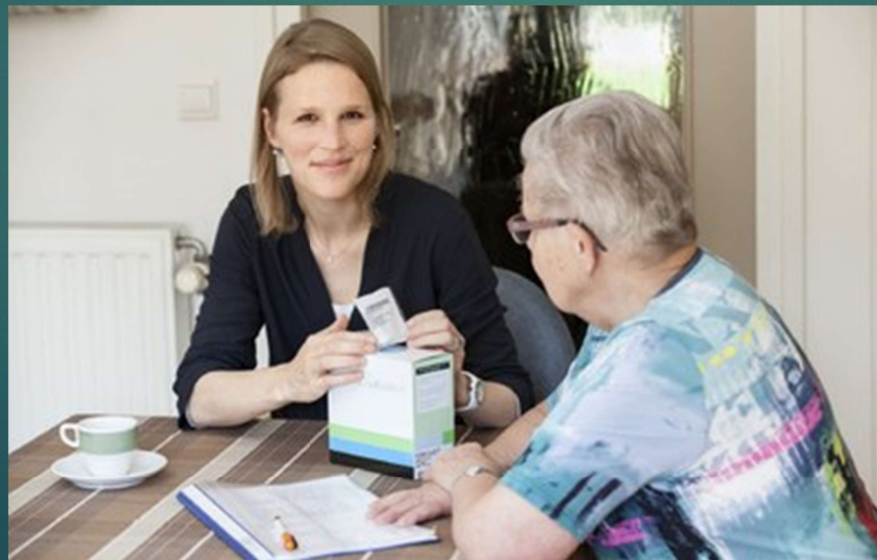
- Metformine (diabetes)
- Omeprazol of pantoprazol (maagbeschermer)

Wat doet de apotheker voor u?

- ✓ Medicatiedossier bijhouden
- ✓ Medicatiebewaking (controle op o.a. dosering, wisselwerkingen)
- ✓ Waar nodig: contact met de voorschrijver
- ✓ Altijd: (dubbele) controle in de apotheek
- ✓ Uitleg bij nieuw medicijn
- ✓ Vragen beantwoorden
- ✓ Eindcontrole door apotheker

Medicijngesprek

- ▶ Heeft u vragen over uw medicijnen? Vraag gerust een medicijngesprek met uw apotheker aan.
- ▶ Soms ontvangt u uitnodiging voor medicijngesprek
- ▶ Medicijngesprek valt meestal niet onder het eigen risico

Medicijnrol

- ▶ Medicijnen verpakt per dag per tijdstip
- ▶ Meestal per 2 weken
- ▶ Past in een envelop door brievenbus
- ▶ Ook wel Baxterrol of Toshorol genoemd
- ▶ Advies in overleg met de neuroloog of huisarts
- ▶ Géén extra kosten aan verbonden

Veilig medicijngebruik; wat kunt u zelf doen?

- ▶ Geef apotheker toestemming om uw medicatiegegevens te delen (LSP)
- ▶ Uitleg apotheek niet duidelijk? Geef dat gerust aan
- ▶ Gebruik medicijnen volgens de instructies
- ▶ Stop nooit zomaar met medicijnen
- ▶ Naar het ziekenhuis? Vraag medicatie-overzicht op bij uw apotheek
- ▶ Wijzigingen in uw medicijngebruik? Laat het uw apotheker weten!
- ▶ Vragen over uw medicijngebruik? Vraag het de apotheker!

Parkinsonapotheker

- ▶ Overleg in de regio Alphen ad Rijn – Leiden – Bollenstreek
- ▶ Samenwerking met Alrijne ziekenhuis, LUMC
- ▶ Extra nascholing en bespreken casuïstiek/vragen
- ▶ Deelname Parkinsonnet

Afsluiting

- ▶ Parkinson uit zich in meer dan alleen bewegingsstoornis
- ▶ Dopamine belangrijke rol
- ▶ Nauwe balans werking en bijwerkingen van Parkinsonmedicijnen
- ▶ Apotheek als aanspreekpunt voor alle vragen rondom medicijnen
- ▶ Initiatief Parkinsonapotheker → samenwerking in de regio

Er is soms meer mogelijk dan u wellicht denkt; maak uw vragen altijd bespreekbaar!

Vragen?

